

**Besluit van x
houdende wijziging van het Mediabesluit 2008 in verband met de versterking
van de uitvoering van de publieke mediaopdracht op lokaal niveau**

(KetenID WGK26595)

Op de voordracht van Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van x, nr. WJZ/<Proza-doc.nr.> (ID26595);

Gelet op de artikelen 2.87h, vijfde lid, 2.87u, vierde lid, en 2.170d, tweede lid, van de Mediawet 2008;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van x, nr. x);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, van x, nr. WJZ/<Proza-doc.nr.> (ID26595);

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL 1. WIJZIGING VAN HET MEDIABESLUIT 2008

Het Mediabesluit 2008 wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 komt te luiden:

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

CBS: Centraal bureau voor de statistiek als bedoeld in artikel 1 van de Wet op het Centraal bureau voor de statistiek;

landelijke inwoner: inwoner met een adres waarvoor de omgevingsadressendichtheid minder dan duizend adressen per vierkante kilometer is;

omgevingsadressendichtheid: omgevingsadressendichtheid als bedoeld in artikel 1 van het Besluit financiële verhouding 2001;

stedelijke inwoner: inwoner met een adres waarvoor de omgevingsadressendichtheid vijftienhonderd of meer adressen per vierkante kilometer is;

visual radio: televisieprogramma dat bestaat uit een radioprogramma dat is voorzien van beelden;

wet: Mediawet 2008;

woonkern: woonkern als bedoeld in artikel 1 van het Besluit financiële verhouding 2001.

B

Het opschrift van hoofdstuk 2, afdeling 2, komt te luiden:

Afdeling 2. Regionale publieke mediadienst.

C

Hoofdstuk 2, afdeling 2, paragraaf 1, vervalt.

D

Het opschrift van hoofdstuk 2, afdeling 2, paragraaf 2, vervalt.

E

Na artikel 4b wordt een afdeling ingevoegd, die luidt:

Afdeling 2a. Lokale publieke mediadienst

Artikel 4c

De indeling in lokale verzorgingsgebieden, bedoeld in artikel 2.87h, eerste lid, van de wet, wordt vastgesteld overeenkomstig de bijlage bij dit artikel.

Artikel 4d

1. Het Commissariaat dan wel de gemeenteraad verwerkt bijzondere persoonsgegevens als bedoeld in artikel 2.87t van de wet niet voor een ander doel dan is opgenomen in paragraaf 2.4.3 van de wet.
2. Het Commissariaat bewaart bijzondere persoonsgegevens als bedoeld in artikel 2.87t van de wet niet langer dan noodzakelijk is en in ieder geval niet langer dan de duur van de aanwijzing in het kader waarvan deze gegevens zijn verwerkt.
3. De gemeenteraad bewaart bijzondere persoonsgegevens als bedoeld in artikel 2.87t van de wet niet langer dan noodzakelijk is en in ieder geval niet nadat aanwijzing als bedoeld in artikel 2.87i, eerste lid, van de wet heeft plaatsgevonden.
4. Bijzondere persoonsgegevens als bedoeld in artikel 2.87t van de wet worden niet aan derden verstrekt.

Artikel 4e

1. Het aandeel van een lokale publieke media-instelling in het totaalbudget, bedoeld in artikel 2.170d van de wet, wordt vastgesteld met toepassing van de volgende formule:

$$\text{aandeel} = \left(0,4 * \frac{1}{v}\right) + \left(0,2 * \frac{k}{k_{\text{tot}}}\right) + \left(0,15 * \frac{i}{i_{\text{tot}}}\right) + \left(0,15 * \frac{s}{s_{\text{tot}}}\right) + \left(0,1 * \frac{l}{l_{\text{tot}}}\right).$$

2. In de formule, bedoeld in het eerste lid, geldt dat:
v staat voor het totale aantal lokale verzorgingsgebieden;
k staat voor het aantal woonkernen met vijfhonderd of meer adressen in een lokaal verzorgingsgebied;
k_{tot} staat voor het totale aantal woonkernen met vijfhonderd of meer adressen in Nederland;
i staat voor het aantal inwoners in een lokaal verzorgingsgebied;
i_{tot} staat voor het totale aantal inwoners in Nederland;
s staat voor het aantal stedelijke inwoners in een lokaal verzorgingsgebied;
s_{tot} staat voor het totale aantal stedelijke inwoners in Nederland;
l staat voor het aantal landelijke inwoners in een verzorgingsgebied; en
l_{tot} staat voor het totale aantal landelijke inwoners in Nederland.

Artikel 4f

1. Het aandeel, bedoeld in artikel 4e, eerste lid, wordt vastgesteld voorafgaand aan 1 augustus van het tweede jaar dat voorafgaat aan de aanwijzing, bedoeld in artikel 2.87i, eerste lid, van de wet.
2. De gegevens over woonkernen en inwoners, bedoeld in artikel 4e, tweede lid, worden gebaseerd op gegevens van het CBS.

3. De peildatum van de gegevens, bedoeld in artikel 4e, tweede lid, is 1 januari van het tweede jaar dat voorafgaat aan de aanwijzing, bedoeld in artikel 2.87i, eerste lid, van de wet.

F

Artikel 6 vervalt.

G

In artikel 18 wordt "de bij dit besluit behorende bijlage" vervangen door "de bijlage bij dit artikel".

H

Voorafgaand aan de bijlage wordt een bijlage ingevoegd, die luidt:

Bijlage 1, bij artikel 4c

Lokaal verzorgingsgebied:	Gemeente(n) binnen lokaal verzorgingsgebied:
Achterhoek	Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Winterswijk
Almere	Almere
Alphen en omgeving	Alphen aan den Rijn, Kaag en Braassem, Nieuwkoop
Amstelland	Aalsmeer, Amstelveen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel, Uithoorn
Amsterdam	Amsterdam, Diemen
Arnhem en de Liemers	Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Zevenaar
Baronie van Breda	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Breda, Drimmelen, Geertruidenberg, Oosterhout
Betuwe	Buren, Culemborg, Neder-Betuwe, Tiel, Vijfheerenlanden, West Betuwe
De Bevelanden	Borsele, Goes, Kapelle, Noord-Beveland, Reimerswaal
Delft	Delft, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk
Drechtsteden en Dordrecht	Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Molenlanden, Papendrecht, Ridderkerk, Sliedrecht, Zwijndrecht
Duin- en Bollenstreek	Hillegom, Katwijk, Lisse, Noordwijk, Teylingen
Eemland	Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Leusden, Soest
Eindhoven en omgeving	Best, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Nuenen, Gerwen en Nederwetten, Oirschot, Son en Breugel, Waalre
Flevopolder	Dronten, Lelystad, Zeewolde
Food Valley	Ede, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal, Wageningen, Woudenberg

De Friese Meren	De Fryske Marren
Goeree-Overflakkee	Goeree-Overflakkee
Gooi- en Vechtstreek	Blaricum, Eemnes, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Wijdemeren
Gouwe en Hollandse IJssel	Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Montfoort, Oudewater, Waddinxveen, Woerden
's-Gravenhage	's-Gravenhage
Groningen Stad	Groningen
Hart van Brabant	Dongen, Gilze en Rijen, Goirle, Heusden, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Oisterwijk, Tilburg, Waalwijk
Heuvelland Maastricht	Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Vaals, Valkenburg aan de Geul
Hoeksche Waard	Albrandswaard, Barendrecht, Hoeksche Waard
IJmond	Beverwijk, Heemskerk, Velsen
IJsseldelta	Hattem, Kampen, Zwartewaterland, Zwolle
De Kempen	Bergeijk, Bladel, Cranendonck, Eersel, Heeze-Leende, Reusel-De Mierden, Valkenswaard, Veldhoven
Kop van Noord-Holland	Den Helder, Hollands Kroon, Schagen
Land van Cuijk	Land van Cuijk
Leeuwarden	Leeuwarden
Lekstroom	Houten, IJsselstein, Lopik, Nieuwegein
De Meijerij	Boxtel, Maasdriel, 's-Hertogenbosch, Sint-Michielsgestel, Vught, Zaltbommel
Midden-Groningen	Midden-Groningen
Midden-Limburg	Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Nederwert, Roerdalen, Roermond, Weert
Noord- en Midden-Drenthe	Aa en Hunze, Assen, Midden-Drenthe, Tynaarlo
Noord-Groningen	Eemsdelta, Het Hogeland
Noord-Kennemerland en Alkmaar	Alkmaar, Bergen (NH), Castricum, Dijk en Waard, Heiloo, Uitgeest
Noord-Limburg	Beesel, Bergen (L.), Gennep, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Venlo, Venray
Noordoost-Friesland	Achtkarspelen, Dantumadiel, Noardeast-Fryslân, Tytsjerksteradiel
Noordoostpolder en Urk	Noordoostpolder, Urk
Noord-Veluwe	Barneveld, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nijkerk, Nunspeet, Oldebroek, Putten
Oost-Brabant	Bernheze, Boekel, Gemert-Bakel, Laarbeek, Maashorst, Meijerijstad, Oss
Oost-Groningen	Oldambt, Pekela, Westerwolde
Parkstad	Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Voerendaal
De Peel	Asten, Deurne, Helmond, Someren
Rijk van Nijmegen	Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, West Maas en Waal, Wijchen

Rijnland	Leiden, Leiderdorp, Leidschendam-Voorburg, Oegstgeest, Voorschoten, Wassenaar, Zoeterwoude
Rotterdam	Rotterdam
Salland	Deventer, Olst-Wijhe, Raalte
Schouwen-Duiveland	Schouwen-Duiveland
Twente	Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten, Tubbergen, Wierden
Utrecht Stad	Utrecht
Utrechtse Heuvelrug	De Bilt, Bunnik, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede, Zeist
Vecht en Venen	De Ronde Venen, Stichtse Vecht
Vechtdal	Dalfsen, Hardenberg, Ommen, Twenterand
Veenkoloniën	Borger-Odoorn, Stadskanaal, Veendam
Veluwerand	Apeldoorn, Brummen, Epe, Heerde, Voorst, Zutphen
Voorne-Putten	Nissewaard, Voorne aan Zee
Waadhoeke en Harlingen	Harlingen, Waadhoeke
Waddeneilanden	Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling, Texel, Vlieland
Walcheren	Middelburg, Veere, Vlissingen
Waterland	Edam-Volendam, Landsmeer, Purmerend, Waterland
Waterweg-Noord	Schiedam, Vlaardingen
De Werven	Ooststellingwerf, Steenwijkerland, Westerveld, Weststellingwerf
West-Brabant Zuid	Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Rucphen, Zundert
Westelijke Mijnstreek	Beek, Sittard-Geleen, Stein
Westerkwartier	Noordenveld, Westerkwartier
West-Friesland	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Stede Broec
Westland en Midden-Delfland	Maassluis, Midden-Delfland, Westland
Zaanstreek	Oostzaan, Wormerland, Zaanstad
Zeeuws-Vlaanderen	Hulst, Sluis, Terneuzen
Zoetermeer en omgeving	Lansingerland, Zoetermeer
Zuid-Hollandse IJssel	Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel, Zuidplas
Zuid-Kennemerland	Bloemendaal, Haarlem, Heemstede, Zandvoort
Zuidoost-Drenthe	Coevorden, Emmen
Zuidoost-Friesland	Heerenveen, Opsterland, Smallingerland
Zuidwest-Drenthe en Kop van Overijssel	Hoogeveen, Meppel, Staphorst, De Wolden
Zuidwest-Friesland	Súdwest-Fryslân
Zuidwesthoek	Bergen op Zoom, Roosendaal, Steenbergen, Tholen, Woensdrecht

I

Het opschrift "**Bijlage behorende bij het Mediabesluit 2008**" wordt vervangen door "**Bijlage 2, bij artikel 18**".

Artikel II. INWERKINGTREDING

Dit besluit treedt in werking met ingang van / op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. [PM]

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen deel

1. Inleiding

Deze wijziging van het Mediabesluit 2008 geeft uitvoering aan grondslagen voor een algemene maatregel van bestuur in de Wet van [dag maand 202x] tot wijziging van de Mediawet 2008 in verband met de versterking van de uitvoering van de publieke mediaopdracht op lokaal niveau (Stb. 202x, xxx; hierna: Wet versterking lokale publieke omroepen). Dit besluit regelt daartoe de volgende onderwerpen:

- de indeling in lokale verzorgingsgebieden;
- nadere regels voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens in verband met het programmabeleid bepalend orgaan.
- de verdeelsleutel voor de bekostiging van de lokale publieke omroepen.

2. Inhoud

2.1. Indeling in lokale verzorgingsgebieden

Inleiding

Met de Wet versterking lokale publieke omroepen is geregeld dat er voortaan maximaal tachtig lokale verzorgingsgebieden zijn.¹ Een lokaal verzorgingsgebied is een geografisch afgebakend gebied dat uit één of meer nabijgelegen gemeenten bestaat.² In deze wet is tevens geregeld dat per verzorgingsgebied niet meer dan één lokale publieke omroep kan worden aangewezen.³ Aanwijzing gebeurt eens per vijf jaar via een aanwijzingsprocedure.⁴

De Wet versterking lokale publieke omroepen bevat een delegatiegrondslag voor de vaststelling van de indeling van de lokale verzorgingsgebieden bij algemene maatregel van bestuur.⁵ Met dit besluit wordt de indeling opgenomen in het Mediabesluit 2008.

Toelichting op totstandkoming indeling lokale verzorgingsgebieden

In de sector van de lokale publieke omroepen heeft sinds 2012 een proces plaatsgevonden om tot een indeling in lokale verzorgingsgebieden te komen. Dit gebeurde onder regie van de Stichting NLPO en met betrokkenheid van gemeenten en lokale publieke omroepen. Dit proces heeft in 2023 een indeling in tachtig verzorgingsgebieden opgeleverd.⁶ Dit in de sector bereikte aantal is overgenomen als wettelijk maximum in de Wet versterking lokale publieke omroepen.

In het proces onder regie van de Stichting NLPO was op basis van het *Vernieuwingsconvenant gemeenten – lokale omroepen 2015-2018* het uitgangspunt dat het verzorgingsgebied aan moest sluiten bij de zogeheten natuurlijke habitat van de burger. Dit begrip wordt in het hierboven genoemde convenant als volgt toegelicht: “de natuurlijke habitat van de burger, dat wil zeggen het gebied waarin deze woont, leeft, werkt, de dagelijkse of niet-dagelijkse inkopen doet, uitgaat, sport, voortgezet onderwijs

¹ Artikel 2.87h, eerste lid, van de Mediawet 2008.

² Artikel 1.1, eerste lid, van de Mediawet 2008.

³ Artikel 2.87i, tweede lid, van de Mediawet 2008.

⁴ Paragraaf 2.4.3 van de Mediawet 2008.

⁵ Artikel 2.87h, vijfde lid, van de Mediawet 2008.

⁶ *Toelichting totstandkoming streekindeling Lokale omroepen, opgesteld door de Stichting Nederlandse Lokale Publieke Omroepen en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, NLPO en VNG, mei 2023, geraadpleegd via de website van het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek.*

volgt e.d.; het gaat om [...] een eigen geografische, economische en sociaal-culturele identiteit”.⁷ Dit uitgangspunt benadrukt het belang van de binding tussen een lokale publieke omroep en zijn verzorgingsgebied. Dit is overgenomen in de Wet versterking lokale publieke omroepen, die bepaalt dat een lokaal verzorgingsgebied een kenbare identiteit moet hebben, of het algemene leefpatroon van de inwoners zich in belangrijke mate binnen dat gebied moet afspelen.⁸

In verband met de publicatie van een ontwerp van de Wet versterking lokale publieke omroepen ter internetconsultatie heeft de Stichting NLPO begin 2025 nogmaals een procedure ingericht waarin stakeholders inspraak konden leveren op de in 2023 opgeleverde indeling in lokale verzorgingsgebieden. Daartoe heeft de Stichting NLPO per 10 januari 2025 de zogeheten Change Board Streekindeling Lokale Publieke Media-instellingen ingesteld (hierna: de Change Board).⁹ De Change Board bestond uit een onafhankelijke voorzitter en vijf andere leden: twee leden uit lokale publieke omroepen, twee leden afkomstig uit gemeenten en één lid nam plaats namens de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (hierna: VNG). Tevens werd een waarnemer benoemd namens het ministerie van OCW. De Change Board had tot taak de Stichting NLPO te adviseren over voorstellen van lokale publieke omroepen of gemeenten tot wijziging van de bestaande indeling van het land in tachtig lokale verzorgingsgebieden.

De werkwijze van deze Change Board was als volgt.¹⁰ Tussen 31 januari en 29 maart 2025 konden lokale publieke omroepen en gemeenten een voorstel bij de Change Board indienen tot wijziging van de eerder opgeleverde indeling in tachtig lokale verzorgingsgebieden. Om dit kenbaar te maken is hierover door de Stichting NLPO en VNG actief gecommuniceerd richting respectievelijk lokale publieke omroepen en gemeenten. Voorstellen tot wijziging dienden voldoende gemotiveerd te zijn om in behandeling genomen te worden. De voorzitter beoordeelde in overleg met de secretaris van de Change Board of een voorstel volledig was en voldoende gemotiveerd. Indien dit niet het geval was, kreeg de indiener twee weken de tijd om alsnog een voldoende gemotiveerd voorstel in te dienen. Bij ieder voorstel dat door de Change Board in behandeling is genomen, is om een zienswijze gevraagd van de betreffende lokale omroepen en gemeenten. Bij de beoordeling van de wijzigingsvoorstellen heeft de Change Board rekening gehouden met de vereisten voor een lokaal verzorgingsgebied zoals die waren opgenomen in het wetsontwerp dat was gepubliceerd voor internetconsultatie. Het betreft concreet deze vereisten: gemeenten in een lokaal verzorgingsgebied moeten onderling nabijgelegen zijn; een lokaal verzorgingsgebied moet wat betreft de oppervlakte of het aantal inwoners aanmerkelijk kleiner zijn dan de provincie of elk van de provincies waarmee het lokale verzorgingsgebied grondgebied deelt; en een lokaal verzorgingsgebied is zoveel mogelijk een gebied dat een kenbare identiteit heeft of waarbinnen het algemene leefpatroon van de inwoners zich in belangrijke mate afspeelt.

De Change Board heeft op 14 mei 2025 zijn adviezen aan de Stichting NLPO vastgesteld.¹¹ Op basis van die adviezen heeft de Stichting NLPO vervolgens op 16 mei 2025 de bestaande indeling in lokale verzorgingsgebieden geactualiseerd. Er zijn zeventien wijzigingsvoorstellen door de Change Board in behandeling genomen. Zeven

⁷ *Vernieuwingsconvenant gemeenten – lokale omroepen 2015-2018 VNG, OLON, Stichting NLPO*, 2015, onder 6.2.

⁸ Artikel 2.87h, vierde lid, van de Mediawet 2008.

⁹ *Instellingbesluit Change Board NLPO*, Stichting NLPO, 24 december 2024, geraadpleegd via de website van de Stichting NLPO.

¹⁰ *Reglement werkwijze Change Board 2025*, Change Board NLPO, 31 januari 2025, geraadpleegd via de website van de Stichting NLPO.

¹¹ *Adviezen Change Board aan NLPO betreffende streekindeling lokale omroep*, Change Board NLPO, 14 mei 2025, geraadpleegd via de website van de Stichting NLPO.

wijzigingsvoorstellen zijn (deels) gehonoreerd door de Stichting NLPO. Dit heeft geleid tot een actuele indeling van Nederland in tachtig lokale verzorgingsgebieden.

Al in de memorie van toelichting bij de Wet versterking lokale publieke omroepen heeft de regering laten weten dat de geactualiseerde indeling die door de sector zelf zou worden opgeleverd, het uitgangspunt zou zijn bij de vaststelling van de indeling van de verzorgingsgebieden bij algemene maatregel van bestuur. De regering ziet geen aanleiding om af te wijken van de indeling die de sector heeft opgeleverd en neemt met dit besluit de geactualiseerde indeling in verzorgingsgebieden zonder aanpassingen over.

Wijziging van de indeling in lokale verzorgingsgebieden

Wijziging van de indeling is mogelijk, bijvoorbeeld bij gemeentelijke herindeling of maatschappelijke veranderingen in een of meer verzorgingsgebieden. Een wijziging zal tijdig moeten gebeuren in relatie tot de vijfjaarlijkse aanwijzingsprocedure voor lokale publieke omroepen. Voor de start van het aanvraagtijdstip zal er in elk geval duidelijkheid moeten zijn over de indeling, zodat op basis van deze indeling een aanvraag kan worden ingediend en kan worden aangewezen. Bij een voorgenomen wijziging in de indeling van de verzorgingsgebieden zullen in elk geval de NLPO en de betreffende gemeente(n) en lokale publieke omroep(en) worden betrokken.

2.2. Nadere regels voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens in verband met het programmabeleid bepalend orgaan

Artikel 2.87t van de Mediawet 2008 bevat een grondslag voor het verwerken van bijzondere persoonsgegevens door het Commissariaat voor de Media (hierna: Commissariaat) en de gemeenteraad of gemeenteraden in een lokaal verzorgingsgebied in het kader van de aanwijzingsprocedure. Dit betreft in het bijzonder het onderzoeken van en adviseren over de ledenlijst van het programmabeleid bepalend orgaan (pbo). Omdat sprake is van mogelijke verwerking van bijzondere persoonsgegevens zijn in dit besluit passende en specifieke maatregelen ter bescherming van de grondrechten en fundamentele belangen van de betrokkenen opgenomen. Hiermee wordt de delegatiegrondslag van artikel 2.87u, vierde lid, van de Mediawet 2008 uitgewerkt. Zie voor een nadere toelichting op de specifieke maatregelen de artikelsgewijze toelichting bij artikel 4d.

2.3. Verdeelsleutel voor de bekostiging van lokale publieke omroepen

Inleiding

Met de Wet versterking lokale publieke omroepen zijn de lokale publieke omroepen opgenomen in de bekostigingsaanspraak voor de uitvoering van de publieke mediaopdracht in de Mediawet 2008.¹² Dat betekent onder meer dat de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna: OCW) elk jaar voorafgaand aan 1 december het totaalbudget vaststelt dat in het volgende jaar voor de bekostiging van de lokale publieke omroepen beschikbaar zal zijn.¹³ Het totaalbudget wordt door de Minister van OCW ter beschikking gesteld aan het Commissariaat, dat aan lokale publieke omroepen op aanvraag een bijdrage verstrekt.

Het totaalbudget voor de lokale publieke omroepen wordt ieder jaar verdeeld aan de hand van een verdeelsleutel. In de Wet versterking lokale publieke omroepen is een delegatiegrondslag opgenomen voor het vaststellen van deze verdeelsleutel bij algemene maatregel van bestuur. De memorie van toelichting bij de wet geeft op hoofdlijnen een beschrijving van de verdeelsleutel. Met dit wijzigingsbesluit wordt de verdeelsleutel vastgesteld.

¹² Artikel 2.143 van de Mediawet 2008.

¹³ Artikel 2.170d van de Mediawet 2008.

Verdeelsleutel op hoofdlijnen

Het externe onderzoeksbureau Cebeon heeft op verzoek van de Minister van OCW verschillende opties ontwikkeld voor de vormgeving van de verdeelsleutel.¹⁴ Na overleg met de Stichting NLPO en op basis van het rapport van Cebeon is gekozen voor een verdeelwijze aan de hand van een vast deel en een variabel deel. Die verdeelwijze is als volgt.

Veertig procent van het beschikbare totaalbudget wordt gelijkelijk verdeeld over alle lokale publieke omroepen. Zestig procent van het totaalbudget wordt verdeeld op basis van kenmerken van de lokale verzorgingsgebieden. De verdeling van die zestig procent is als volgt:

- twintig procent wordt verdeeld op basis van het aantal woonkernen met meer dan vijfhonderd adressen;
- vijftien procent wordt verdeeld op basis van het aantal inwoners;
- vijftien procent wordt verdeeld op basis van het aantal inwoners in stedelijk gebied; en
- tien procent wordt verdeeld op basis van het aantal inwoners in landelijk gebied.

Nadere toelichting verdeelsleutel en maatstaven

Er is dus voor gekozen om het bedrag dat elke lokale publieke omroep krijgt te laten bestaan uit een vast deel en een variabel deel. De gedachte achter het vaste deel is dat iedere lokale publieke omroep een vast bedrag nodig heeft voor het fundament van de organisatie. De gedachte achter het variabele deel is dat dit de mogelijkheid biedt om bij de bekostiging van een lokale publieke omroep rekening te houden met kenmerken van het betreffende verzorgingsgebied die een relatie hebben met de kosten voor het uitvoeren van de publieke mediaopdracht in dat verzorgingsgebied. Als er, bijvoorbeeld, relatief veel inwoners in het verzorgingsgebied wonen, of als de afstanden tussen dorpen en steden relatief groot zijn, zijn de kosten van het uitvoeren van de publieke mediaopdracht ook relatief hoger. Deze relatie tussen de kenmerken van een lokaal verzorgingsgebied en de kosten voor de uitvoering van de publieke mediaopdracht in dat gebied wordt door Cebeon in zijn rapport de "taakzwaarte" van een lokaal verzorgingsgebied genoemd.¹⁵

Het variabele deel van de bekostiging wordt bepaald op basis van de taakzwaarte per lokaal verzorgingsgebied. Daartoe worden de vier hierboven genoemde maatstaven gehanteerd. Een drietal voorwaarden heeft geleid tot de keuze voor de maatstaven.

1. De maatstaven hebben een daadwerkelijke relatie met de taakzwaarte van een lokaal verzorgingsgebied.
2. De maatstaven zijn gebaseerd zijn op gegevens die op een eenduidige en betrouwbare manier zijn vast te stellen. Om hieraan te voldoen, wordt gebruik gemaakt van gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (hierna: CBS).
3. De maatstaven zijn toekomstbestendig, evenals de gegevens die nodig zijn voor toepassing van de maatstaven. Dit is noodzakelijk, omdat de maatstaven iedere vijf jaar gebruikt moeten worden om te bepalen wat het aandeel van het totaalbudget is dat per lokaal verzorgingsgebied beschikbaar is in de daaropvolgende aanwijzingsperiode. Om hieraan te voldoen is gekozen voor maatstaven en gegevens die al gebruikt worden voor de verdeling van het provincie- of gemeentefonds, en die daarmee naar verwachting voor langere tijd beschikbaar zullen blijven. Hieronder wordt per maatstaf toegelicht hoe deze voldoet aan de drie voorwaarden.

¹⁴ Doorrekening financiële scenario's streekomroepen. Cebeon, november 2023.

¹⁵ Doorrekening financiële scenario's streekomroepen. Cebeon, november 2023, p. 3.

De eerste maatstaf van het variabele deel van het totaalbudget betreft het aantal woonkernen met meer dan vijfhonderd adressen in een lokaal verzorgingsgebied.¹⁶ Deze verdeelmaatstaf is geschikt omdat de kosten voor een lokale publieke omroep relatief hoger liggen in een verzorgingsgebied met veel grote woonkernen. In deze verzorgingsgebieden is vaak sprake van grotere afstanden tussen de verschillende grote woonkernen. Tevens is de kans groter dat er in een verzorgingsgebied met een hoog aantal grote woonkernen ook meerdere gemeentebesturen zijn. Het brengt daarmee extra kosten met zich mee voor de lokale publieke omroep om op een evenwichtige manier de publieke mediaopdracht in een dergelijk lokaal verzorgingsgebied uit te voeren. Het gebruik van deze maatstaf stelt de regering in staat hier rekening mee te houden. "Woonkernen met meer dan vijfhonderd adressen" is een gegeven dat wordt vastgesteld door het CBS en dat al gebruikt wordt voor de verdeling van het gemeentefonds.¹⁷

De tweede maatstaf van het variabele deel van het totaalbudget betreft het aantal inwoners in een lokaal verzorgingsgebied. Deze maatstaf reflecteert het potentiële beoogde bereik van een lokale publieke omroep bij de uitoefening van zijn publieke mediaopdracht, evenals de verwachte nieuwsdichtheid in een lokaal verzorgingsgebied. Het gaat hier om personen die in de Basisregistratie Personen (hierna: BRP) zijn opgenomen. Jaarlijks ontvangt het CBS aan het begin van het jaar gegevens uit de BRP. Op basis van deze gegevens stelt het CBS het aantal inwoners in een gemeente vast en maakt dit openbaar. Aan de hand van deze cijfers kan op een eenduidige en betrouwbare manier het totaalaantal inwoners in een lokaal verzorgingsgebied vastgesteld worden. De verdeelmaatstaf "inwoners" wordt al gebruikt voor de verdeling van het provincie- en gemeentefonds.¹⁸

De derde en vierde maatstaf van het variabele deel van het totaalbudget zien op het aantal inwoners in stedelijk gebied en het aantal inwoners in landelijk gebied. Deze twee maatstaven zijn als volgt van invloed op de taakzwaarte in het lokale verzorgingsgebied. Inwoners in landelijk gebied kunnen naar verwachting moeilijker bereikt worden doordat de lokale publieke omroep zich meer moet inspannen om bijvoorbeeld fysieke afstanden binnen een lokaal verzorgingsgebied te overbruggen. In lokale verzorgingsgebieden met meer inwoners in stedelijk gebied is naar verwachting sprake van een hogere nieuwsdichtheid (denk bijvoorbeeld aan meer sport- en cultuurevenementen).¹⁹ Deze maatstaven zijn gebaseerd op de zogeheten "omgevingsadressendichtheid" uit het Besluit financiële verhouding 2001. Hiermee wordt bedoeld: het aantal adressen in de omgeving van het adres, gedeeld door het oppervlak in vierkante kilometers van de omgeving.²⁰ Het CBS onderscheidt op basis van de omgevingsadressendichtheid vijf klassen van stedelijkheid, van "niet stedelijk" tot "zeer sterk stedelijk". De maatstaf "inwoners in stedelijk gebied" betreft de som van het aantal inwoners in een lokaal verzorgingsgebied in de categorieën "zeer sterk stedelijk" en "sterk stedelijk" (een omgevingsadressendichtheid van vijftienhonderd of meer adressen per vierkante kilometer). De maatstaf "inwoners in landelijk gebied" betreft de som van het aantal inwoners in een lokaal verzorgingsgebied in de categorieën "weinig stedelijk" en "niet stedelijk" (een omgevingsadressendichtheid van duizend of minder adressen per vierkante kilometer).

Het variabele deel van het budget wordt verdeeld aan de hand van een verdeelsleutel, waarin een weging van de maatstaven is opgenomen. Cebeon heeft in zijn rapport

¹⁶ Zoals gedefinieerd in Artikel 1, onder d en f, van het Besluit financiële verhouding 2001.

¹⁷ Zie verdeelmaatstaf 36a in Bijlage II van het Besluit financiële verhouding 2001.

¹⁸ Zie verdeelmaatstaf 4 in Bijlage I en verdeelmaatstaf 2 in Bijlage II van het Besluit financiële verhouding 2001.

¹⁹ *Doorrekening financiële scenario's streekomroepen*. Cebeon, november 2023, p. 7.

²⁰ Artikel 1, onderdeel e, van het Besluit financiële verhouding 2001.

verschillende varianten van de verdeelsleutel doorgerekend. Bij iedere variant is gerekend met andere wegingspercentages voor het vaste deel en voor de verdeelmaatstaven in het variabele deel van de bekostiging. Mede op basis van overleg met de Stichting NLPO komt Cebeon in het rapport tot de conclusie dat het zogeheten "startmodel" "een evenwichtige verdeling van de middelen" oplevert.²¹ De wegingspercentages uit het startmodel zijn overgenomen in dit besluit. Het enige verschil met het startmodel van Cebeon is dat de verdeelsleutel in het besluit wordt uitgedrukt in een *aandeel* van het totaalbudget per lokaal verzorgingsgebied, en niet in een *bedrag*. Door een aandeel te hanteren, kan de bijdrage aan de lokale publieke omroepen makkelijker meebewegen met ontwikkelingen in de omvang van de rijksmediabijdrage en wordt beter aangesloten bij de systematiek van de mediabegroting.

Alles bijeen genomen is de verdeelsleutel zo samengesteld dat elke lokale publieke omroep kan worden voorzien van een financieel fundament (het vaste deel van de bekostiging) en van een bijdrage die rekening te houdt met de kenmerken van het specifieke verzorgingsgebied (het variabele deel van de bekostiging).

Nadere toelichting op gebruik verdeelsleutel in de praktijk

De verdeelsleutel kent twee toepassingen in de praktijk. De eerste toepassing ziet op de vijfjaarlijkse procedure voor het aanwijzen van instellingen als lokale publieke omroep.²² Met het oog daarop maakt de Minister van OCW iedere vijf jaar, voor het begin van een nieuwe aanwijzingsperiode, twee zaken bekend, namelijk: het totaalbudget dat in de aankomende aanwijzingsperiode jaarlijks beschikbaar is voor alle lokale publieke omroepen²³ en het aandeel van dit totaalbudget dat per lokaal verzorgingsgebied beschikbaar is in de aankomende aanwijzingsperiode. Het aandeel van het totaalbudget wordt berekend op basis van de verdeelsleutel en staat vervolgens gedurende de eerstvolgende aanwijzingsperiode voor vijf jaar vast. Zo draagt de regering bij aan de stabiliteit en voorspelbaarheid van het beschikbare budget voor lokale publieke omroepen. Hiermee geeft de regering invulling aan de Europese Verordening Mediavrijheid, die onder meer voorschrijft dat de wijze van financiering van publieke omroepen voorziet in "voorspelbare financiële middelen".²⁴

De peildatum voor de gebruikte CBS-gegevens is 1 januari van het tweede jaar dat aan het begin van de volgende aanwijzingsperiode voorafgaat. De gegevens van deze peildatum worden door het CBS rond 1 juli van hetzelfde jaar openbaar gemaakt. Vaststelling van het aandeel voorafgaand aan 1 augustus stelt instellingen die geïnteresseerd zijn in aanwijzing als lokale publieke omroep in staat om bij het indienen van een aanvraag met bijbehorende begroting rekening te houden met het beschikbare budget vanuit het Rijk voor de komende aanwijzingsperiode.

De tweede toepassing van de verdeelsleutel ziet op de bekostigingsaanspraak die aangewezen lokale publieke omroepen hebben voor de uitvoering van de publieke mediaopdracht op lokaal niveau.²⁵ Elk najaar (voorafgaand aan 1 december) stelt de Minister van OCW het totaalbudget vast dat in het volgende jaar voor de bekostiging van de lokale publieke omroepen beschikbaar is. Het totaalbudget zal jaarlijks wijzigen aan de hand van de bestaande systematiek van de rijksmediabijdrage. Zo kunnen lokale

²¹ Cebeon noemt deze variant van de verdeelsleutel in zijn rapport het "startmodel". Zie: *Doorrekening financiële scenario's streekomroepen*. Cebeon, november 2023, p. 14.

²² Paragraaf 2.4.3 van de Mediawet 2008.

²³ Dit wordt in de Mediawet 2008 bepaald.

²⁴ Artikel 5, derde lid, van de Verordening (EU) 2024/1083 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 tot vaststelling van een gemeenschappelijk kader voor mediadiensten op de interne markt en tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU (Europese verordening mediavrijheid; PbEU L 2024, 1083).

²⁵ Artikel 2.143 van de Mediawet 2008.

publieke omroepen aanspraak maken op dezelfde jaarlijkse indexatie als de andere instellingen op de mediabegroting. Het totaalbudget wordt door de Minister van OCW ter beschikking gesteld aan het Commissariaat, dat aan lokale publieke omroepen op aanvraag een bijdrage verstrekt.²⁶ Dat doet het Commissariaat op basis van het aandeel per lokaal verzorgingsgebied dat, als resultaat van de verdeelsleutel in dit besluit, bekend is gemaakt voor de betreffende aanwijzingsperiode.

3. Gevolgen voor de regeldruk

Het besluit heeft geen gevolgen voor de regeldruk.

4. Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

4.1. NLPO

PM

4.2. Commissariaat voor de Media

PM

5. Financiële gevolgen

Het besluit heeft geen gevolgen voor de Rijksbegroting.

6. Advies en consultatie

6.1. Autoriteit Persoonsgegevens

PM

6.2. Internetconsultatie

PM

Artikelsgewijs deel

Artikel I, onderdeel A (artikel 1)

Het artikel met begripsbepalingen in het Mediabesluit 2008 is zodanig uitgebreid, dat gekozen is voor opnieuw vaststellen van het artikel, en niet voor wijzigen. De enige definities die eerder waren opgenomen, zagen op *visual radio* en *wet*. De toegevoegde definities houden verband met de verdeelsleutel voor het totaalbudget van de lokale publieke omroepen, die is opgenomen in artikel 4e. Zoals wordt uitgelegd in de toelichting bij de verdeelsleutel (zie paragraaf 2.3 van het algemeen deel van deze toelichting), wordt aangesloten bij het Besluit financiële verhouding 2001 en gegevens zoals die door het CBS worden openbaar gemaakt.

Artikel I, onderdelen B tot en met D

Voorheen bevatte hoofdstuk 2, afdeling 2, van het Mediabesluit 2008 bepalingen voor zowel de regionale als de lokale publieke mediadienst. Nu zijn de bepalingen voor de lokale publieke mediadienst in een aparte afdeling 2a ondergebracht. Verder is artikel 4

²⁶ Artikel 2.170e, eerste lid van de Mediawet 2008.

komen te vervallen. Het artikel berustte op een delegatiegrondslag die met de Wet versterking lokale publieke omroepen is vervallen. De betreffende voorschriften zijn voortaan op wetsniveau geregeld (artikelen 2.70 en 2.87x van de Mediawet 2008).

Artikel I, onderdeel E (artikelen 4c tot en met 4f)

Onderdeel E bevat de nieuwe afdeling 2a over de lokale publieke mediadienst.

(artikel 4c)

Artikel 4c geeft uitvoering aan de delegatiegrondslag in artikel 2.87h, vijfde lid, van de Mediawet 2008: vaststelling van de indeling in lokale verzorgingsgebieden. De eigenlijke indeling is opgenomen in de bijlage bij artikel 4c (bijlage 1), die is ingevoegd bij artikel I, onderdeel H. De totstandkoming van de indeling is toegelicht in paragraaf 2.1 van het algemeen deel van deze toelichting.

(artikel 4d)

Artikel 4d van het Mediabesluit 2008 bevat passende en specifieke maatregelen ter bescherming van de grondrechten en fundamentele belangen van de leden van het programmabeleid bepalend orgaan (pbo) van wie bijzondere persoonsgegevens worden verwerkt in het kader van de aanwijzingsprocedure. Het artikel geeft uitvoering aan de delegatiegrondslag in artikel 2.87u, vierde lid, van de Mediawet 2008. Zie ook paragraaf 2.2 van het algemeen deel van deze toelichting.

De eerste maatregel betreft een verbod voor het Commissariaat dan wel de gemeenteraad om de bijzondere persoonsgegevens voor een ander doel te verwerken dan voor de aanwijzing als lokale publieke media-instelling. Hiermee wordt beoogd verdere verwerking van de bijzondere persoonsgegevens, bijvoorbeeld voor monitoring, te voorkomen.

De tweede maatregel, vastgelegd in leden 2 en 3, betreft een maximale bewaartermijn voor de bijzondere persoonsgegevens. Voor het Commissariaat is deze termijn gesteld op maximaal de duur van de aanwijzing, te weten vijf jaar. Voor deze termijn is gekozen omdat verwerking van de bijzondere persoonsgegevens nog noodzakelijk kan zijn lopende de aanwijzing, bijvoorbeeld omdat tijdens de looptijd van de aanwijzing twijfels bestaan over de representativiteit van het pbo. Voor de gemeenteraad geldt een kortere bewaartermijn, omdat niet noodzakelijk is dat hij de bijzondere persoonsgegevens na afloop van de aanwijzingsprocedure nog verwerkt. In het geval dat het Commissariaat besluit om tijdens de aanwijzingsperiode op grond van artikel 2.87r van de Mediawet 2008 de gemeenteraad om advies te vragen over de representativiteit van het pbo, kan het Commissariaat de bijzondere persoonsgegevens opnieuw met de betreffende gemeenteraad of -raden delen. Voor beide organisaties geldt uiteraard dat de bijzondere persoonsgegevens eerder moeten worden verwijderd indien het niet langer noodzakelijk is om deze te bewaren. Een voorbeeld is de situatie dat een lid van het pbo tijdens de aanwijzingsprocedure of na aanwijzing uittreedt. In dat geval moeten de bijzondere persoonsgegevens van dat lid zo snel mogelijk na mededeling van de uittreding aan het Commissariaat dan wel de gemeenteraad of -raden worden gewist.

De derde maatregel betreft een verbod op het delen van de bijzondere persoonsgegevens met derden. Hiermee wordt bedoeld op eenieder die niet betrokken is bij de verwerking in het kader van de wet. Met deze bepaling is beoogd de verspreiding van bijzondere persoonsgegevens te beperken.

(artikelen 4e en 4f)

De verdeelsleutel is een formule die leidt tot het aandeel van elke lokale publieke omroep in het totaalbudget voor alle lokale publieke omroepen. De formule, de (herkomst van de) te gebruiken gegevens, de peildatum voor die gegevens en de

uiterste vaststellingsdatum van het aandeel van elke omroep zijn geregeld in de artikelen 4e en 4f van het Mediabesluit 2008. Daarmee is uitvoering gegeven aan de delegatiegrondslag in artikel 2.170d, tweede lid, van de Mediawet 2008. Een en ander is toegelicht in paragraaf 2.3 van het algemeen deel van deze toelichting.

Artikel I, onderdeel F (artikel 6)

Artikel 6 was een uitwerking van artikel 2.93 van de Mediawet 2008. Dit artikel is met de Wet versterking lokale publieke omroepen komen te vervallen. Ook artikel 6 vervalt derhalve.

Artikel I, onderdelen G en I (artikel 18 en bijlage)

Bij artikel 4c hoort een bijlage, namelijk de indeling in lokale verzorgingsgebieden. Deze bijlage is gevoegd bij het Mediabesluit 2008, die al een bijlage had, bij artikel 18, namelijk de evenementenlijst. Om het invoegen van de nieuwe bijlage in goede banen te leiden, is de vermelding van de bijlage (evenementenlijst) in de tekst van artikel 18 enigszins aangepast, en is het opschrift van die bijlage gewijzigd, zodat duidelijk is dat dit voortaan bijlage 2 is (bij artikel 18).

Artikel I, onderdeel H (bijlage 1, bij artikel 4c)

De nieuwe bijlage, namelijk bijlage 1, bij artikel 4c, met de indeling in lokale verzorgingsgebieden, wordt geplaatst voor de bestaande bijlage (bij artikel 18).

Artikel II

Dit besluit treedt zoveel mogelijk gelijktijdig met de Wet versterking lokale publieke omroepen in werking.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

[naam]